

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ (Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU (Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU (Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Ing. Mgr. Jan Němec

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
ALBÁNIE	3
KOSOVO	4
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	5
SÝRIE	5
ZÁVĚRY RADY PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI	6
RUSKO – ČLENSTVÍ VE WTO	9
SUMMIT EU-USA	10
DOKUMENTY SZBP EU	13

Kontakt:

Jan Němec, tel. 2237, email: nemecj@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

ALBÁNIE

Pozadí

Albánie podala přihlášku do EU v dubnu roku 2009, v listopadu 2010 však Komise nedoporučila udělit zemi status kandidáta. Politický pat, který nastal po volbách roku 2009 (opozice od té doby jednání parlamentu bojkotovala), a polarizace společnosti vyvrcholily na počátku roku 2011 politicky motivovanými násilnostmi. Dalším okamžikem střetu znesvářených táborů se staly obecní volby v květnu tohoto roku, kdy opozice obviňovala vládu z manipulace voleb.¹ Zablokování politického procesu v zemi coby jednu z hlavních překážek dalšího pokroku v procesu přibližování Albánie k členství v EU zmiňuje i hodnotící zpráva Komise za rok 2011.²

Aktuálně

Dne 15. listopadu vyzval prezident Bamir Topi politické reprezentace obou znesvářených táborů, aby společně vypracovaly a schválily reformní zákony, které jsou nezbytné pro pokrok v přibližování k EU: „Politický dialog a institucionální reformy, byť opožděné, jsou největším závazkem a výzvou albánských politických elit ve snaze naší země dostát standardům evropské integrace“.³ Reagoval tak na posun v postojích obou stran poté, co vláda a opozice našly společnou řeč a parlament schválil dva reformní zákony, jejichž přijetí si vyžadovalo kvalifikovanou většinu, tedy i výslovné souhlasné zapojení opozice. Následně parlament schválil také vznik komise pro volební reformu a reformu jednacího řádu parlamentu, ve které zasednou představitelé vlády i opozice.

Posun ve vnitropolitické situaci uvítal a pozitivně ohodnotil také komisař pro rozšíření Štefan Fülle: „Výrazně podporuji vládní většinu a opozici, aby na tomto pozitivním vývoji dále stavěla a plně obnovila a udržovala konstruktivní politický dialog.“⁴ Komisař Fülle se následně 24. listopadu setkal s předsedou opoziční Socialistické strany Edim Ramou. Štefan Fülle znovu ocenil odblokování situace v albánském parlamentu a za důležitou součást spolupráce vlády a opozice označil začlenění evropské agendy do národní politické agendy. V tomto procesu bude podle Fülleho klíčová role ministra pro evropské záležitosti a evropského výboru parlamentu. Komisař pro rozšíření také ocenil připravenost Socialistické strany sehrát významnou roli v přibližování Albánie Evropské unii.

¹ Viz Přehled SZBP květen 2011.

² Viz Přehled SZBP říjen 2011.

³ Balkaninsight, 16. 11. 2011: Albania Eyes End of Political Logjam. Dostupné [ZDE](#).

⁴ Balkaninsight, 17. 11. 2011: EU, OSCE Hail End of Deadlock in Albania. Dostupné [ZDE](#).

Kontakt:

Jan Němec, tel. 2237, email: nemecj@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

KOSOVO

Pozadí

Hodnotící zpráva Komise z listopadu 2011 vyzněla pro Kosovo spíše negativně, nicméně Evropská unie stále Kosovu nastavuje vlídnou tvář, přičemž i zpráva Komise obsahovala ujištění o evropské perspektivě Kosova.⁵ Jedním z klíčových problémů je oboustranně narušený vztah Kosova a Srbska. Od března 2011 probíhají dvoustranná jednání za mediace EU, jejichž smyslem je odstranění bariér, které omezují každodenní život obyvatel obou zemí. Několik kol těchto jednání, která přinesla dílčí úspěchy, však v září přerušilo Srbsko s poukazem na probíhající násilnosti a střety kosovských Srbů s jednotkami KFOR v severní části Kosova ovládané Srby.⁶

Aktuálně

Dne 30. listopadu se Srbové vrátili k jednacímu stolu, když se v Bruselu zúčastnili osmého kola jednání se zástupci Kosova. Na programu jednání byla problematika správy hranic, mezinárodní reprezentace Kosova a implementace již uzavřených dohod. Zejména otázka správy hranic je dlouhodobě složitým problémem, protože srbská strana neuznává Kosovo jako suverénní stát a s poukazem na to nepovažuje kosovskou hranici za státní hranici, ale pouze za administrativní linii, která odděluje provincii Kosovo od Srbska. I z toho důvodu je pro Bělehrad nepřijatelné, aby tuto hranici spravovaly výhradně kosovské orgány. Vyjednavatelka Kosova Edita Tahiri vyjádřila snahu nepolitizovat dané téma a vůli přistoupit na kompromisní řešení tzv. integrované správy hranice, které navrhuje EU a které již bylo zavedeno na hranicích Kosova s Makedonií a Albánií.⁷

Krátce před setkáním vyjednavatelů Kosova a Srbska se 29. listopadu v Bruselu sešel kosovský ministr pro evropskou integraci Vlora Citaku s komisařem pro rozšíření Štefanem Füleem. Předmětem hovoru se stala poslední hodnotící zpráva Komise. Podle Füleho navrhla Evropská komise kosovské straně zahájení strukturovaného dialogu ohledně fungování právního státu. Komisař pro rozšíření dále kosovského ministra opětovně ujistil o evropské perspektivě Kosova a vyzval jej, aby kosovská vláda se věnovala problému severního regionu. Füle rovněž ocenil kontinuální účast kosovských vyjednavatelů na rozhovorech se Srbskem.⁸

⁵ Viz Přehled SZBP listopad 2011.

⁶ Viz přehled SZBP září 2011.

⁷ Balkaninsight, 30. 11. 2011: Kosovo, Serbia Resume Talks Against Tense Backdrop. Dostupné [ZDE](#).

⁸ Viz prohlášení komisaře Štefana Füleho z 29. listopadu, dostupné [ZDE](#).

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky
a vnějších vztahů EU)

SÝRIE

Popis problematiky

Sýrie v posledních měsících zažila podobnou mobilizaci společnosti jako některé další země tzv. arabského jara. Přestože se zpočátku autoritářskému režimu v čele s prezidentem Bašárem Asadem dařilo kombinací represe a mírných reforem protesty tlumit, zlomem se stalo nasazení těžké vojenské techniky k potlačení vzpoury ve městě Hamá na přelomu července a srpna tohoto roku.

Již v květnu 2011 reagovala Rada EU na situaci v Sýrii uvalením sankcí na režimní představitele a přerušením všech bilaterálních projektů spolupráce. EU se rovněž snažila o prosazení rezoluce Radou bezpečnosti OSN, která by odsoudila násilnosti páchané syrským režimem na civilním obyvatelstvu. K tomu sice došlo, nicméně pouze na úrovni prohlášení bez konkrétních sankcí, které by režim při pokračování současného postupu postihovaly.⁹ V říjnu byla v Radě bezpečnosti evropskými státy (Francie, Velká Británie, Německo a Portugalsko) za podpory USA předložena rezoluce odsuzující postup syrské vlády, avšak její přijetí znemožnilo věto Ruska a Číny.¹⁰

Do běhu událostí se zapojila také Liga arabských států, již je Sýrie členem. Liga 2. listopadu přiměla syrskou vládu k závazku ukončit násilné represe a zahájit jednání s opozicí. Dne 12. listopadu však s poukazem na neplnění těchto závazků Liga arabských států Sýrii pozastavila členství. Zároveň Liga vyzvala členské státy, aby odvolaly své velvyslance v Sýrii a přijaly politické a ekonomické sankce vůči tamnímu režimu. V reakci na to stoupenci prezidenta Bašára napadly ambasádu Saudské Arábie v Damašku.¹¹ V tomto kontextu eskalují násilnosti v zemi a střety mezi příznivci režimu a opozice.

Dne 23. listopadu zveřejnila svou zprávu mezinárodní vyšetřovací komise, kterou v srpnu tohoto roku ustavila Rada OSN pro lidská práva. Podle zprávy dochází od března 2011, kdy v Sýrii vypukly opoziční protesty, k rozšířenému hrubému porušování lidských práv a ke zločinům proti lidskosti, které páchají pořádkové síly a armáda. Podle zprávy vláda nebyla schopna navzdory mnohým výzvám tuto praxi zastavit.¹²

⁹ Viz Přehled SZBP červenec 2011.

¹⁰ BBC News, 5. 10. 2011: China and Russia veto UN resolution condemning Syria, dostupné [ZDE](#).

¹¹ Reuters, 12. 11. 2011: Arab League suspends Syria as global pressure rises, dostupné [ZDE](#).

¹² Zpráva vyšetřovací komise dostupná [ZDE](#).

Reakce EU

Na počátku listopadu Evropská unie prostřednictvím vysoké představitelky Catherine Ashtonové přivítala iniciativu Ligy arabských států při její snaze o ukliďnění situace v Sýrii.¹³ V reakci na následující vývoj, kdy podle všeho iniciativa Ligy zkrachovala, přijala Rada na svém zasedání 14. listopadu závěry, v nichž Unie opětovně odsuzuje brutální represí a porušování lidských práv, oceňuje a podporuje iniciativu Ligy arabských států a souhlasí s jejím krokem z 12. listopadu, který podle EU jasně ukazuje mezinárodní izolaci Sýrie. Unie se také i nadále bude zasazovat o to, aby přiměla OSN k jednoznačné akci a vyzývá všechny členy Rady bezpečnosti, aby ve vztahu k Sýrii dostaly své zodpovědnosti. Součástí závěrů Rady bylo také zesílení již uvalených sankcí (viz níže Dokumenty SZBP EU).¹⁴

Dne 22. listopadu se vysoká představitelka Unie Catherine Ashtonová sešla s představiteli Syrské národní rady, kteří zastupují syrskou opozici. Ashtonová ocenila snahu opozice zformovat jednotnou platformu, která by následně směřovala zemi k demokratickému vývoji. Vysoká představitelka zdůraznila nutnost budovat tuto platformu na zásadě začlenění všech náboženských a etnických komunit žijících v Sýrii a držet se závazku pokojného postupu, který nebude sektářský. Syrská národní rada od Ashtonové dostala podporu ve svých aktivitách, včetně jednání s Ligou arabských států.¹⁵

Vysoká představitelka se rovněž vyjádřila k výše zmiňované zprávě vyšetřovací komise. Vedle odsouzení postupu syrské vlády a podpoře opatření Ligy arabských států Ashtonová uvedla, že Evropská unie vyzývá ke svolání mimořádného zasedání Rady bezpečnosti OSN, které by se situaci v Sýrii věnovalo.¹⁶

ZÁVĚRY RADY PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI

Dne 14. listopadu se v Bruselu konalo zasedání Rady pro zahraniční věci. Vedle situace v Sýrii (viz výše) měla na programu současné dění v Afghánistánu, zemích jižního sousedství, afrického rohu anebo Íránu. Vedle toho se Rada zabývala také problematikou rozvojové spolupráce.¹⁷

Írán: Írán se dostal na program jednání Rady v souvislosti s publikací zprávy Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA). Podle této zprávy Írán rozvíjí svůj program obohacování uranu, a to navzdory rezolucím Rady bezpečnosti OSN.¹⁸ Rada pro zahraniční věci s poukazem na tuto zprávu vyjádřila své znepokojení nad postupem Íránu a nulovým pokrokem v diplomatickém řešení konfliktu, odsoudila rozšiřování programu obohacování uranu íránskou stranou a s odkazem na zprávu

¹³ Prohlášení vysoké představitelky Unie Catherine Ashtonové z 3. 11. 2011 dostupné [ZDE](#).

¹⁴ Závěry Rady z 14. listopadu dostupné [ZDE](#).

¹⁵ Viz prohlášení vysoké představitelky Catherine Ashtonové z 22. listopadu, dostupné [ZDE](#).

¹⁶ Prohlášení vysoké představitelky Catherine Ashtonové z 28. Listopadu dostupné [ZDE](#).

¹⁷ Viz program Rady pro zahraniční věci, dostupný [ZDE](#), závěry Rady (předběžná verze) dostupné [ZDE](#).

¹⁸ Zpráva IAEA dostupná [ZDE](#).

IAEA vyjádřila své rostoucí obavy z rozvoje vojenských nukleárních technologií. Podle Rady se jedná o porušování mezinárodních závazků ze strany Íránu, z toho důvodu se bude zabývat možností zpřísnění dosavadních sankcí Unie vůči Íránu, které by se měly dostat na program příštího jednání Rady.

Tunisko: Dne 23. října se v Tunisku konaly volby do ústavodárného shromáždění, které podle zahraničních pozorovatelů proběhly podle mezinárodních standardů.¹⁹ Rada v této souvislosti ocenila průběh voleb i rychlé zahájení práce nově zvoleného parlamentního tělesa. Za EU vyjádřila plnou podporu demokratizačnímu procesu, v němž ústavodárné shromáždění sehraje „historickou úlohu, když bude vytvářet rámec fungování státu založený na demokratických principech, respektování základních svobod a právního státu, lidských práv, genderové rovnosti a nediskriminace“. S poukazem na to je podle Rady Unie připravena posílit svou podporu Tunisku, mimo jiné také zahájením jednání o dohodě o volném obchodu a dovršením vyjednávání akčního plánu partnerství EU-Tunisko.

Libye: V souvislosti s ukončením bojů v Libyi, které symbolicky završilo dopadení a fyzická likvidace Muammara Kaddáfího a konec mezinárodních vojenských operací v závěru října tohoto roku,²⁰ Rada přivítala „deklaraci osvobození Libye“ a jmenování nového předsedy vlády. Unie podporuje proces usmíření, který by nyní měl být zahájen, a připomíná, že přeměna režimu by měla mít inkluzivní charakter a měla by směřovat k vytvoření právního státu založenému na demokratických principech, respektu k základním svobodám, lidským právům, genderové rovnosti (včetně zapojení žen do politického procesu) a zásady nediskriminace.

Rada rovněž vyjádřila své znepokojení nad zprávami o probíhajících odvetných násilnostech v zemi a hromadných popravách, přičemž přivítala závazek libyjských autorit takové činy prošetřit a zasadit se o ukončení násilností, a to za spolupráce s vysokým komisařem OSN pro lidská práva, vyšetřovací komise Rady OSN pro lidská práva a Mezinárodního trestního tribunálu. Znepokojení Rada vyjádřila také ve vztahu k nekontrolovanému šíření zbraní v Libyi.

Rada vyjádřila svou obecnou podporu novým libyjským autoritám a připravenost ke spolupráci v otázkách humanitární pomoci a rozvoje. Symbolickým výrazem této podpory bylo rovněž otevření delegace EU v Tripolisu za přítomnosti vysoké představitelky Unie Catherine Ashtonové 12. listopadu.²¹

Afghánistán: Dne 5. prosince proběhne v německém Bonnu mezinárodní konference o Afghánistánu. Představitelé států, které se v zemi angažují, budou hledat další způsoby pro mobilizaci mezinárodního společenství ve směru jeho dalšího zapojení do rozvoje Afghánistánu. V současné době je klíčovým cílem přechod od spolupráce v oblasti zajištění bezpečnosti ke spolupráci rozvojové a přípravy na

¹⁹ Více k tuniským volbám viz Přehled SZBP říjen 2011.

²⁰ Viz Přehled SZBP říjen 2011

²¹ Projev vysoké představitelky Unie Catherine Ashtonové u příležitosti otevření delegace v Tripolisu dostupný [ZDE](#).

ukončení přechodného období rozvrženého do roku 2014. Rada na svém zasedání zformulovala pozici EU pro nadcházející konferenci. EU bude:

- podporovat lepší dohled na volenými orgány, a to jak na centrální, tak i na nižší úrovni, se zvláštním zřetelem na kontrolu toku veřejných prostředků;
- napomáhat spolupráci centrálních a provinčních institucí, zejména pak její efektivitu a transparentnost;
- podporovat posilování role parlamentu, soudů a kontrolních autorit;
- podporovat respekt vůči lidským právům a základním svobodám se zvláštním zřetelem na práva žen;
- posilovat svou asistenci při posilování kapacit mimo jiné veřejné správy, policejních složek, justice a volebních orgánů;
- usilovat o prodloužení mandátu mise EUPOL do konce roku 2014;
- podporovat pokračování rozvojové spolupráce.

Země Afrického rohu a Somálsko: Rada přijala strategický rámec²² pro své aktivity v oblasti tzv. Afrického rohu, který je vymezen pěti oblastmi: (1) budování solidních a odpovědných politických institucí, (2) napomáhání řešení konfliktů a jejich prevenci, (3) snižování bezpečnostních hrozeb s kořeny v regionu, (4) podpora ekonomického růstu a (5) podpora regionální hospodářské spolupráce.

Ve svých závěrech pak Rada přivítala návrh vysoké představitelky Unie jmenovat zvláštního představitele pro Africký roh, který by měl přispět k angažmá EU především v Somálsku, ale také v širších regionálních problémech konfliktů a pirátství.

Rada rovněž potvrdila své závazky v humanitární pomoci, přičemž vyzvala všechny zúčastněné k její nestranné distribuci a nebránění přístupu jednotlivých aktérů k ní. V této souvislosti také Rada zmiňuje potřebu zabývat se strukturálním pozadím současné humanitární krize spojené s nedostatkem potravin v oblasti v důsledku sucha a přetrvávajících konfliktů. Důležitou oblastí angažmá Unie je boj proti námořnímu pirátství, kde operuje její mise Atalanta. V tomto směru se Rada vyslovila pro větší podporu Somálska a jeho kapacit pro boj proti těmto aktivitám.

Somálsku je věnován zvláštní oddíl závěrů Rady. EU reaguje zejména na přetrvávající problém hladomoru v zemi a opětovnou eskalaci napětí, které se přenáší také do dalších zemí v regionu (např. do Keni). Rada připomíná nedávné rozhodnutí EU rozšířit působnosti mise, jejímž cílem je trénink somálských ozbrojených sil. Zároveň však vyjádřila své znepokojení nad pomalým tempem průběhu mírového proces a postkonfliktní transformace správy země. S poukazem na to Rada vyzvala vysokou představitelku a Komisi, aby zvážili – s přihlédnutím k bezpečnostní situaci v zemi – možnost stálé přítomnosti zástupců Unie v hlavním městě Mogadišu.

²² Strategický rámec vymezený Radou dostupný [ZDE](#).

RUSKO – ČLENSTVÍ VE WTO

Popis problematiky

Rusko usiluje o členství ve Světové obchodní organizaci (WTO) od roku 1994. Jednání prodlužovaly spory, které se týkali nejen obchodní a hospodářské politiky, ale jejich dynamiku ovlivňovaly i kontroverzní mezinárodněpolitické události, naposledy válka v Gruzii v roce 2008. Téma členství země ve WTO bylo také pravidelným bodem agendy summitů EU-Rusko. Na summitu v prosinci 2010 bylo podepsáno memorandum o porozumění, podle kterého Unie vyjádřila podporu Ruska v jeho členských aspiracích. Poslední summit v červnu tohoto roku pak představitelé EU opětovně potvrdili svůj souhlas s vstupem Ruska do organizace, byť pod podmínkou, že upustí od trvajících protekcionistických opatření.²³

Jednou z přetrvávajících překážek bylo blokování vstupu Ruska Gruzii, která je členem WTO od roku 2000.²⁴ Spor mezi oběma zeměmi, který eskaloval již zmíněnou válkou, se následně přenesl do obchodní oblasti. Gruzie tedy hrozila zablokováním vstupu Ruska do organizace, přičemž ruská strana po dlouhou dobu odmítala s představiteli Gruzie o sporných otázkách vyjednávat.²⁵ Dne 9. listopadu ale došlo k podpisu průlomové dohody mezi oběma zeměmi, která byla sjednána s pomocí švýcarských zprostředkovatelů. Podle této dohody došlo k vypořádání sporných bodů a Gruzie souhlasí se vstupem Ruska do Světové obchodní organizace.²⁶ 10. listopadu pak pracovní skupina WTO jednomyslně vyjádřila souhlas se vstupem Ruska. K tomu by mohlo dojít ještě do konce roku 2011.

Reakce EU

Rusko je třetím největším obchodním partnerem Unie. EU, která si od jeho členství v organizaci slibuje zvýšení své schopnosti přimět ho k eliminaci obchodních bariér Evropská unie, vstup Ruska do Světové obchodní organizace podporovala. Logicky tedy přivítala jak dohodu mezi Ruskem a Gruzii,²⁷ tak i celkové uzavření negociací o vstupu země s výhledem plného členství do konce tohoto roku.

Pro Rusko jsou země EU nejvýznamnějším obchodním partnerem (dovozy z těchto zemí pokrývají téměř 50 % ruských importů) a z Unie rovněž do Ruska přichází drtivá většina investic (odhadem 75 % zahraničních kapítálu Rusku). Podle prohlášení Komise EU vstup Ruska do WTO vítá s tím, že členství země v organizaci přispěje k otevírání nových příležitostí pro evropské zboží na ruských trzích, o zlepšení

²³ Viz Přehled SZBP červen 2011.

²⁴ Souhlas se vstupem nové země musí udělit všechny stávající členské země WTO. Gruzie byla poslední ze zemí, která deklarovala své negativní stanovisko vůči členství Ruska v organizaci.

²⁵ European Dialogue, 4. 3. 2011: Georgia and Russia's WTO Membership. Dostupné [ZDE](#).

²⁶ WTO, 9. 11. 2011: Georgia sign deal on WTO accession talks. Dostupné [ZDE](#).

²⁷ Tiskové prohlášení předsedy Evropské komise Josého Barrosa z 3. 11. 2011 dostupné [ZDE](#).

podnikatelského a investičního klimatu v zemi a k zprůhlednění a zvýšení předvídatelnosti ruské ekonomiky.²⁸

SUMMIT EU-USA

Popis problematiky

Spojené státy americké a EU jsou dlouhodobě blízkými spojenci na mezinárodním fóru. Nehledě na to jsou vzájemné vztahy komplexní a nikoliv bezkonfliktní. Problémy existují zejména v obchodní oblasti, kdy EU kritizuje bariéry, které Američané vstupu cizího zboží na své území staví. S ohledem na strategické partnerství EU a USA se pravidelně konají setkání vrcholných představitelů, která by měla napomoci řešení problémů a sladování společného postupu. Poslední summit EU a USA se konal 20. listopadu 2010 u příležitosti summitu NATO v Lisabonu.²⁹

Na 28. listopad byl naplánován letošní summit, který se uskutečnil ve Washingtonu. Za Evropskou unii se jej zúčastnili předseda Evropské rady Herman Van Rompuy a předseda Evropské komise José Barroso, kteří se setkali s prezidentem USA Barackem Obamou. Účastnicemi summitu byly rovněž vysoká představitelka Unie Catherine Ashtonová a americká ministryně zahraničí Hillary Clintonová. Vedle vrcholné schůzky se konalo také zasedání společné Energetické rady a Transatlantické ekonomické rady (TEC).³⁰

Na program jednání byly zařazeny následující prioritní body:

- Globální ekonomika: zde se stala klíčovou problematika současné situace ve světové ekonomice, zejména reakce EU a USA na přetrvávající krizi a podpora ekonomického růstu a zaměstnanosti.
- Zahraničněpolitická spolupráce: v této oblasti jsou momentálně akutní otázky přístupu ke změnám v arabských zemích (např. v Libyi, Egyptě, Sýrii ad.), ale také problematika blízkovýchodního konfliktu a iránského jaderného programu.
- Klimatické změny, energetika a mezinárodní rozvoj: cílem summitu je také zhodnotit dosavadní práci Energetické rady, která byla ustavena v roce 2009, a potvrdit své závazky boje proti klimatickým změnám, které byly učiněny na konferencích v Kodani a Cancúnu. Ve vztahu k mezinárodnímu rozvoje se obě strany, které v rozvojové spolupráci představují největší globální poskytovatele,

K připravovanému summitu přijalo usnesení plénum Evropského parlamentu.³¹ EP označuje za hlavní problém dneška, který je třeba řešit, hospodářskou krizi a vyzývá EU a vládu USA, aby společně vyvinuly a prováděly „transatlantickou iniciativu“,

²⁸ Tisková zpráva Evropské komise z 10. 11. 2011 dostupná [ZDE](#).

²⁹ Viz Přehled SZBP listopad 2010.

³⁰ Viz tisková zpráva k programu summitu, dostupná [ZDE](#).

³¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. listopadu 2011 o summitu EU a USA, který se bude konat dne 28. listopadu 2011 dostupné [ZDE](#).

kteřá by se zaměřovala na podporu zaměstnanosti a růstu. Parlament rovněž varuje proti státům podporovanému obchodnímu protekcionismu a podporuje větší aktivizaci Transatlantické ekonomické rady, do jejíž činnosti by podle jeho názoru měli být zapojeni zákonodárci zúčastněných stran, „protože zákonodárci nesou spolu s jejich příslušnými výkonnými orgány odpovědnost za provádění mnoha rozhodnutí TEC a dohled nad nimi“. V další části usnesení, která se věnuje zahraničněpolitickým záležitostem, Evropský parlament vyzývá EU a USA, aby prosadily obnovení přímých jednání mezi Palestinci a Izraelem a aby podporovaly úsilí přechodné vlády v Libyi. Dále EP podporuje kroky zástupců států EU a USA v Radě bezpečnosti týkající se současné situace v Sýrii a ve vztahu k problému iránského jaderného programu vyzývá EU a USA, aby všemi možnými politickými, diplomatickými i hospodářskými prostředky, včetně sankcí, vyvíjely na iránskou vládu tlak, který by ji přiměl k dodržování mezinárodních závazků. Ve třetí části usnesení se pak Evropský parlament vyjadřuje k okruhu společných otázek vnitřní bezpečnosti, zejména bezpečnostních kontrol cestujících a shromažďování a sdílení údajů o nich. Zmíněn je rovněž problém přetrvávající vizační povinnosti pro čtyři členské země EU při vstupu na území USA.

Výstup ze summitu

Oficiální společné prohlášení obsahuje 23 bodů, z nichž šest se věnuje současným ekonomickým a finančním problémům a záležitostem s tím spojeným, v dalších devíti bodech se představitelé EU a USA vyjadřují k jednotlivým geografickým oblastem společného mezinárodněpolitického zájmu (arabský svět, Blízký východ, Střední Asie, asijsko-pacifická oblast, subsaharská Afrika, západní Balkán ad.). Další body se v deklaratorní rovině věnují potvrzení závazku k postupu proti klimatickým změnám a podpoře mezinárodní rozvojové spolupráce. Závěrečné pasáže prohlášení se zabývají spoluprací ve vnitřní bezpečnosti, včetně bezpečnosti internetu, ochrany osobních údajů atd.³²

Ve vztahu k podpoře zaměstnanosti a růstu se představitelé EU a USA dohodli na vzniku společné pracovní skupiny, které budou předsedat komisař pro obchod Karel de Gucht a zástupce USA pro obchod Ron Kirk. Skupina by do konce roku 2012 měla předložit návrhy společných opatření, které by stimulovaly ekonomický růst a vedly ke vzniku pracovních míst. Tato opatření by se měla týkat zlepšení regulace a sjednávání obchodních dohod, včetně možnosti uzavření komplexní dohody o volném obchodu (dosud se aktivity Transatlantické ekonomické rady zaměřovaly zejména na odstraňování vzájemných obchodních bariér).³³

Ve vztahu k momentální finanční krizi eurozóny se USA slovy Baracka Obamy zavázaly k účasti na pomoci Evropě, nicméně podle pozdějších vyjádření amerických představitelů nelze tato slova chápat jako příslib finanční pomoci. Zároveň americký

³² Společné prohlášení ze summitu EU-USA dostupné [ZDE](#).

³³ Tisková zpráva o výstupech jednání TEC dostupná [ZDE](#).

prezident naznačil, že by od představitelů EU přivítal „odvážnější, rychlejší a rozhodnější akci“.³⁴ V souvislosti s tím předseda Evropské rady Van Rompuy uvedl, že 9. prosince předloží na evropském summitu plán na posílení hospodářské unie a eurozóny. Podle jeho slov je cílem vytvořit závazná pravidla, která by garantovala silnou rozpočtovou a ekonomickou disciplínu ve všech zemích, jež by byla v souladu s rozpočtovou a hospodářskou integrací v celé eurozóně.³⁵

Herman Van Rompuy se rovněž vyjádřil k některým mezinárodněpolitickým problémům současnosti. Podle jeho slov EU a USA spolupracují v jižním sousedství Unie na podpoře hospodářské a politické tranzice v arabském světě. Ve vztahu k východnímu sousedství Van Rompuy zmínil společné úsilí EU a USA při prosazení přijetí Ruska do Světové obchodní organizace. Předseda Evropské rady také garantoval USA o angažmá EU a Afgánistánu v dlouhodobé horizontu.

³⁴ Viz Europolitics 4319, 30. 11. 2011: Summit weighs new free trade accord.

³⁵ Prohlášení předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye z 28. listopadu dostupné [ZDE](#).

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Rozhodnutí Rady, kterým se mění společná akce 2008/124/SZBP o Misi Evropské unie v Kosovu na podporu právního státu (EULEX KOSOVO) – [15886/11](#)

Datum: 4. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Rozhodnutí Rady upravuje stávající finanční rámce mise tak, aby pokrývaly mandát mise rozšířený do 14. prosince roku 2012.

Nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 204/2011 o omezujících opatřeních s ohledem na situaci v Libyi – [16335/11](#) LIMITE

Rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 2011/137/SZBP o omezujících opatřeních s ohledem na situaci v Libyi – [16265/11](#) LIMITE

Datum: 8. 11. 2011

Typ dokumentu: Nařízení a rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Oba dokumenty byly přijaty v reakci na poslední dění v Libyi, kdy po faktickém kolapsu starého režimu Rada bezpečnosti OSN zrušila rezoluci 2016 (2011) z 27. října 2011 své předchozí rozhodnutí o zřízení bezletové zóny nad Libyí a na 31. Října stanovila datum o ukončení platnosti omezujících opatření, která byla uvalena na představitele režimu Muammara Kaddáfího.

Rozhodnutí Rady, kterým se zrušuje rozhodnutí 2011/210/SZBP o vojenské operaci Evropské unie na podporu operací humanitární pomoci v reakci na krizovou situaci v Libyi (EUFOR Libya) - [16266/11](#) LIMITE

Datum: 9. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: V souvislosti s aktuálním vývojem v Libyi a zejména ukončení válečných operací Rada svým rozhodnutím z 9. listopadu zrušila rozhodnutí, podle kterého byla ustavena mise EU v Libyi.

Rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 2011/273/SZBP o omezujících opatřeních vůči Sýrii – [16393/11](#) LIMITE

Nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 442/2011 o omezujících opatřeních vzhledem k situaci v Sýrii – [16420/11](#) LIMITE

Datum: 11. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí a nařízení Rady

Obsah dokumentu: V souvislosti s eskalací konfliktu v Sýrii a represí ze strany vlády přistoupila Rada k posílení dosavadních omezujících opatření. Rozhodnutím a nařízením z 11. listopadu se pozastavuje výplata prostředků z Evropské investiční banky na základě již uzavřených smluv a provádění jakýchkoliv smluv EIB o službách technické pomoci při státních projektech v Sýrii.

Rozhodnutí Rady, kterým se Komise a vysoká představitelka zmocňují, aby jménem Evropské unie sjednaly ustanovení dohody o spolupráci v oblasti partnerství a rozvoje mezi Evropskou unií a jejími členskými státy a Afghánistánem, která spadají do pravomoci Evropské unie - [16146/11](#)

Kontakt:

Jan Němec, tel. 2237, email: nemecj@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Rozhodnutí zástupců vlád členských států zasedajících v Radě, kterým se Evropská komise zmocňuje, aby jménem členských států sjednala ustanovení dohody o spolupráci v oblasti partnerství a rozvoje mezi Evropskou unií a jejími členskými státy a Afghánistánem, která spadají do pravomoci členských států – [16147/11](#)

Datum: 10. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady a rozhodnutí zástupců vlád členských států zasedajících v Radě

Obsah dokumentu: Oba dokumenty souvisejí s pověřením Komise a v určité oblasti i vysoké představitelky Unie ke sjednání výše uvedené dohody s Afghánistánem, a to jak v oblasti, která spadá do pravomoci Unie, tak i pro oblasti, jež jsou v kompetenci členských států.

Rozhodnutí Rady o přijetí Chorvatské republiky do Evropské unie – [17142/11](#) LIMITE

Datum: 22. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Svým rozhodnutím Rada přijímá žádost Chorvatska o vstup do EU. Stalo se tak po souhlasném stanovisku Komise i Evropského parlamentu (Evropský parlament vyjádřil svůj souhlas 1. prosince 2011). Podmínky členství Chorvatska v Unii se stanou předmětem smlouvy mezi touto zemí a členskými zeměmi EU.

Rozhodnutí Rady o policejní misi Evropské unie (EUPM) v Bosně a Hercegovině – [16516/11](#) LIMITE

Datum: 22. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Rozhodnutí Rady prodlužuje existenci mise na období do 30. června roku 2012 a stanovuje potřebný finanční rámec pro její fungování. Dále Rozhodnutí upravuje některé dílčí aspekty operativního fungování mise. Policejní mise EU na palestinských územích byla zřízena na základě společné akce přijaté Radou v listopadu 2005.

Rozhodnutí Rady o omezujících opatřeních vůči Sýrii a o zrušení rozhodnutí 2011/273/SZBP - [17333/11](#) LIMITE

Datum: 28. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: V souvislosti s posledním vývojem v Sýrii přistoupila Rada k zpřísnění sankcí, které byly na syrský režim a jeho představitele uvaleny již v květnu tohoto roku. V zájmu přehlednosti nové rozhodnutí ruší původní rozhodnutí, jeho obsah aktualizuje a rozšiřuje (např. seznam osob, na které jsou sankce cíleny, je širší, širší je i rozsah oblastí vzájemných vztahů, ve kterých Unie k omezujícím opatřením přistupuje).

Rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí 2010/413/SZBP o omezujících opatřeních vůči Íránu – [17441/11](#) LIMITE

Datum: 28. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: S poukazem na „trvalé znepokojení v souvislosti s rozšiřováním íránského jaderného a raketového programu, které Evropská rada vyjádřila na zasedání dne 23. října 2011“ rozhodnutí Rady rozšiřuje seznam osob a subjektů, na něž se vztahují omezující opatření, obsažený v příloze II rozhodnutí 2010/413/SZBP.

Rozhodnutí Rady, kterým se mění a prodlužuje rozhodnutí 2010/784/SZBP o policejní misi Evropské unie pro palestinská území (EUPOL COPPS) – [16731/11](#) LIMITE

Kontakt:

Jan Němec, tel. 2237, email: nemecj@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

Datum: 29. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Rozhodnutí Rady prodlužuje existenci mise na období do 30. června roku 2012 a stanovuje potřebný finanční rámec pro její fungování. Dále Rozhodnutí upravuje některé dílčí aspekty operativního fungování mise, například ustavení pohotovostní složky.

Rozhodnutí Rady, kterým se mění a prodlužuje společná akce 2005/889/SZBP o zřízení mise Evropské unie pro pomoc na hranicích na hraničním přechodu Rafáh (EU BAM Rafah) – [16719/11](#) LIMITE

Datum: 29. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Rozhodnutí Rady prodlužuje existenci mise na období do 30. června roku 2012 a stanovuje potřebný finanční rámec pro její fungování. Dále Rozhodnutí upravuje některé dílčí aspekty operativního fungování mise. Policejní mise EU na palestinských územích byla zřízena na základě společné akce přijaté Radou v prosinci 2005.

Rozhodnutí Rady o dočasném přijetí určitých Palestinců členskými státy Evropské unie - [17132/11](#) LIMITE

Datum: 30. 11. 2011

Typ dokumentu: Rozhodnutí Rady

Obsah dokumentu: Na základě společného postoje 2002/400/SZBP ze dne 21. května 2002 o dočasném přijetí určitých Palestinců členskými státy Evropské unie toto Rozhodnutí stanovuje prodloužení platnosti jejich vnitrostátních povolení ke vstupu na území členských států a k pobytu na něm. Novým rozhodnutím se platnost těchto povolení prodlužuje o dalších 12 měsíců.

Kontakt:

Jan Němec, tel. 2237, email: nemecj@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz